

Asia: VN/19773/2024

Lausuntopyyntö hallituksen esitysluonnoksesta sähköisestä lääkemääräyksestä annetun lain muuttamisesta ja eräksi siihen liittyviksi laeiksi

Lausunnonantajan lausunto

1. Huomionne määritelmistä (lääkemääräyslaki 3 §). Ovatko muutokset reseptikeskuksen ja valtakunnallisen lääkityslistan määritelmiin ymmärrettävät ja tarkoituksenmukaiset?

Määritelmien täsmennykset ovat ymmärrettäviä ja tarkoituksenmukaisia tukien kokonaislääkityksen hallintaa ja edesauttaen turvallista lääkehoitoa.

2. Huomionne reseptikeskukseen ehdotetuista uusista tietosisällöistä. Ovatko uudet tietosisällöt tarpeellisia ja miten niitä tulisi priorisoida?

Ehdotetut tietosisällöt ovat tarpeellisia. Erityisesti laitoshoidon tilannetta koskevien tietojen kirjaaminen järjestelmään korostuu alueilla, joissa on paljon pitkäaikaissairaita ja ikääntyneitä. Priorisoinnissa tulisi erityisesti huomioida kotihoidon ja laitoshoidon rajapinta.

3. Huomionne apteekin tiedonsaantioikeudesta (lääkemääräyslaki 11 §). Jos apteekin tiedonsaantioikeutta valtakunnallisen lääkityslistan tiedoista tulisi mielestänne muuttaa, miten sitä tulisi muuttaa?

Tiedonsaantioikeus on perusteltu. Apteekit ovat usein keskeisiä toimijoita läkehoidon toteutuksessa, erityisesti harvaan asutuilla alueilla. Tiedonsaannin laajentaminen tukee turvallista ja vaikuttavaa lääkehoitoa.

4. Huomionne ehdotetuista muutoksista lääkemääräyslain 13 §:n 1 ja 2 momentteihin.

Muutokset ovat selkeitä ja tasapainottavat potilaan tietosuojaoikeudet ja lääketurvallisuuden. On tärkeää, että potilaan oikeudet säilyvät, mutta samalla varmistetaan hoidon jatkuvuus ja turvallisuus.

5. Huomionne poikkeuksista potilaan kiello-oikeuteen (lääkemääräyslaki 13 § 3 mom.). Ovatko ehdotetut kaksi uutta poikkeusta potilaan oikeuteen tietojensa luovuttamisen kieltämisessä perusteltavissa?

Ehdotetut poikkeukset ovat perusteltuja. Lääkityksen arviointimerkintöjen ja lääkityssopimusten tietojen saatavuus on keskeistä erityisesti monilääkityksen hallinnassa ja väärinkäytön ehkäisyssä.

6. Huomionne lääkesopimusten hallinnan ylläpidon siirrosta (lääkelaki 55 b §) Lääkesopimusten hallinnan ylläpidon siirtoa esitetään Suomen Apteekkariliitolta Kelan Kanta-palveluihin. Mitä hallinnan siirrossa tulisi ottaa huomioon ja miten sen tulisi käytännössä tapahtua?

Siirrossa tulee varmistaa tiedon eheys ja sujuva käyttöönotto. Kanta-palveluiden tulee tarjota riittävä tuki ja ohjeistus alueellisille toimijoille. Siirron tulee tapahtua vaiheittain ja sisältää testausvaihe.

7. Muut huomionne apteekkisopimuksenmenettelyn muuttamisesta lääkesopimukseksi.

Nimenmuutos on kannatettava ja vähentää leimaavuutta. Laajennettu soveltamisala mahdollistaa paremman lääkehoidon hallinnan erityisesti päihde- ja mielenterveyspalveluissa. Lääkesopimuksen muuttaminen hoitoyksikön ja potilaan välillä tehtäväksi sopimukseksi on kannatettavaa. Sopimuksen sitominen yksittäiseen lääkäriin voimassa olevan lainsäädännön tavalla ei ole perusteltua, koska hoitosuhde on yleisesti hoitoyksikköön, jossa henkilöstö voi vaihtua. Sopimuksen tallentaminen Kanta-palveluiden reseptikeskukseen on myös kannatettavaa. On kuitenkin tärkeää varmistaa, että tieto lääkesopimuksesta on kirjattuna myös sopimuksen laatineen hoitoyksikön potilastietojärjestelmään.

8. Huomionne potilaskohtaisia erityislupia koskevasta lääkemääräysten laatimistavan muutoksesta sähköiseksi (lääkemääräyslaki 5 § 2 mom.).

Sähköinen menettely on kannatettava ja parantaa prosessin sujuvuutta. Laatimistavan muuttaminen sähköiseksi tulee olla teknisesti yhteensopiva alueen käytössä olevien tietojärjestelmien kanssa.

9. Huomionne sosiaalihuollon palveluntajien tiedonsaantioikeudesta Kanta-lääkityslistan tietoihin (asiakastietolaki 102 § 1 mom.).

Tiedonsaantioikeus on tärkeä erityisesti kotihoidon ja asumispalveluiden lääkehoidon turvallisuuden kannalta. Siirtymäaika on tarpeen järjestelmämuutosten toteuttamiseksi ja henkilöstön kouluttamiseksi.

10. Vapaamuotoiset lausumat hallituksen esityksen luonnoksesta.

Kainuun hyvinvointialue pitää esitystä kokonaisuutena kannatettavana. Se tukee lääkehoidon turvallisuutta ja tiedon liikkuvuutta. Alueellinen näkökulma korostaa tarvetta huomioida resurssien riittävyys ja henkilöstön koulutus muutosten toimeenpanossa. Lain voimaantulon ajankohdassa on syytä varmistaa, että tietojärjestelmät ovat teknisesti valmiita käyttöönottoon sekä henkilöstö on ehtinyt saada muutoksiin liittyen asianmukaisen koulutuksen. Esitetyt lain voimaantulopäivät (1.1.2026 ja 1.10.2027) ovat mahdollisesti ajoitettu edellä mainittu huomioiden jonkin verran optimistisesti.

11. Huomionne tämän hallituksen esityksen luonnoksen suhteesta EHDS-asetuksen kansallista täytäntöönpanoa koskevaan hallituksen esityksen luonnokseen (VN/22944/2024). ([Lausunto - Lausuntopalvelu](#))

On tärkeää, että EHDS-asetuksen kansallinen täytäntöönpano sovitetaan yhteen tämän esityksen kanssa. Kansallisten ratkaisujen tulee olla yhteensopivia ja selkeitä, jotta alueellinen toimeenpano ei vaikeudu.

Kanervo Ritva
Kainuun hyvinvointialue